

NOTAT

Bilag: -
Kontor: FIR
Sagsbeh.: FIR-TER
Sagsnr.: 2017/003320
Dok.nr.: 663823

22. maj 2017

Governancepapir, Forsvarsministeriets Interne Revision

Rigsrevisionen har opsagt sin samarbejdsaftale (§ 9 aftale) med alle interne revisioner for alle ministerier med egen intern revision, herunder Forsvarsministeriet. Dette betyder, at Forsvarsministeriets Interne Revision frigøres fra alle sine forpligtigelser i forhold til Rigsrevisionen. Samtidig opnås en række nye muligheder, hvorved revisionen kan anvendes som et strategisk indsatsværktøj på udvalgte områder af særlig relevans for hele ministerområdet.

Samtidig indikerer opsigelsen af aftalen, at Rigsrevisionen i højere grad vil revidere Forsvarsministeriets område direkte og med flere ressourcer end hidtil. Dette kan potentielt medføre et forøget antal kritiske undersøgelser. Forholdet kan medføre behov for anvendelse af den interne revision i evt. forberedende eller afdækkende opgaver forud for Rigsrevisionens revisioner.

Med dette notat fastlægges Governance for Forsvarsministeriets Interne Revisions fremtidige virke og arbejdsområder.

Ansvarsområde, mission og målsætning for revisionen

Forsvarsministeriets Interne Revision har overfor departementschefen ansvaret for den samlede interne revisionsindsats på Forsvarsministeriets område.

Forsvarsministeriets Interne Revisions mission er gennem revision og rådgivning på udvalgte områder at bidrage til at optimere koncernens overordnede regnskabsaflæggelse i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsen og relevante standarder for offentlig revision, samt at medvirke til at sikre regeloverholdelse og i fornødent omfang bidrage til at forbedre forretningsgange og administrative processer.

I årets revisionsarbejde efterprøves på udvalgte områder (udvælges ud fra en vurdering af risiko og væsentlighed), om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Forsvarsministeriets Interne Revision vil på baggrund af det gennemførte revisionsarbejde udarbejde udtalelser om de regnskabsmæssige forhold i årsrapporterne (men ikke egentlige erklæringer) på Forsvarsministeriets concerns samlede område. Udtalelserne forelægges departementets ledelse forud for underskrivningen af årsrapporterne.

Der foretages endvidere en vurdering af, om der for udvalgte områder er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler, der er omfattet af regnskabet.

Revisionsarbejdet kan gennemføres som:

1. En egentlig revision, der betegner en dybdegående gennemgang, hvor der ofte er fastlagt krav til arbejdshandlinger i en lang række revisionsstandarder. Hvis revisionen er forbundet med afgivelse af revisionserklæring, skal gennemgangen have en sådan dybde og omfang, at der kan afgives erklæring med en høj grad af sikkerhed. Revisionerne deles op i:
 - afsluttende årsrevisioner, som gennemføres i forbindelse med regnskabsårets afslutning og vedrører gennemgang af virksomhedens årsrapport med henblik på at sikre regnskabets rigtighed.
 - løbende årsrevisioner, som gennemføres løbende i resten af året (dvs. ikke i perioden for årsafslutning). Løbende revisioner kan indeholde en bred vifte af emner, og har som formål at sikre overholdelse af love og regler, samt sikre at der udvises skyldige økonomiske hensyn. En række af de løbende revisioner har som formål at understøtte den afsluttende årsrevision dvs. regnskabets rigtighed, eksempelvis lagerrevisioner og bilagsgennemgange.
2. Et review, der betegner en mindre tilbunds gående undersøgelse, opfølgning eller gennemgang af årsrapport. Hvis reviewet er forbundet med afgivelse af revisionserklæring, erklæres der med en moderat/begrænset sikkerhed.
3. Særlige rådgivningsopgaver, dækkende indsættelse på områder efter anmodning fra koncernens øverste ledelse, departementets afdelinger eller styrelsescheferne. Rådgivningen kan eksempelvis være i form af sparring, rådgivning eller revisionsfaglige vurderinger.
4. Virksomhedsgennemgange, dækker over kortlæggende/beskrivende gennemgange, der har som formål at analysere/gennemgå et område med henblik på at bibringe indsigt/forståelse for et specifikt emneområde. Indsigten kan enten være en del af revisionens løbende opgave med at kende virksomheden for bedst muligt at kunne vurdere indsatsområder, eller det kan være til brug for efterfølgende revisioner. Virksomhedsgennemgange kan både foretages på baggrund af anmodning fra koncernens øverste ledelse, departementets afdelinger eller styrelsescheferne, eller på baggrund af den interne revisions egen vurdering.
5. Erklæringsopgaver, som vedrører revisionserklæringer på afgrænsede specifikke områder, enten som følge af ønske fra eksterne interessenter - eksempelvis DSB, eller som følge af lovkrav om revisionserklæringer eksempelvis ferielovens krav om erklæring til Arbejdsmarkedets Feriefond hvis disse ønsker det. Den interne revision udarbejder også revisionserklæringer med begrænset sikkerhed i relation til årsrapporterne fra fonde, hvor Forsvarsministeriets departement har tilsynspligten.

Organisatorisk forankring

Forsvarsministeriets Interne Revision er organisatorisk oprettet som en selvstændig afdeling i Forsvarsministeriets Departement, hvor koncernrevisionschefen refererer direkte til departementschefen for dermed at bevare sin uafhængighed i forhold til den øvrige organisation.

Revisionsgrundlag

Forsvarsministeriets Interne Revision udfører revision i overensstemmelse med Rigsrevisionens standarder for offentlig revision (SOR) og baseret på revisions-principperne i rigsrevisionernes (INTOSAI's) internationale standarder (ISSAI 100-999).

Revisionsstandarderne fastlægger de faglige krav til revisors planlægning, gennemførelse og rapportering af de enkelte revisioner. På den måde bidrager standarderne til at klargøre revisors opgaver og ansvar i forhold til de forvaltningsansvarlige og de tiltænkte brugere af revisors rapportering og konklusioner.

Fastlæggelse og prioritering af indsatsområder

Forsvarsministeriets Interne Revision gennemfører revision i forhold til følgende prioritering:

Primære indsatsområder:

1. Regnskabets rigtighed: (finansiel revision) Efterprøve om regnskabet er rigtigt, hvilket betyder uden væsentlige fejl og mangler.
2. Dispositionernes lovlighed: (juridisk-kritisk revision) Efterprøve om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger (bevillingskontrol), love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Sekundært indsatsområde:

3. Skyldige økonomiske hensyn: (forvaltningsrevision) Vurdere hvorvidt der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de virksomheder, der er omfattet af regnskabet.

Revisionen skal være "responsiv" og have stor fokus på input fra departement og styrelser med henblik på at være mest muligt værdiskabende for koncernen. Revisionsemner udpeges i forhold til en analyse af risiko og væsentlighed (se nærmere herom i efterfølgende afsnit) og opdeles i:

1. Obligatoriske revisioner, udpeget af departementets ledelse, dækkende:
 - a. Revisionens vurderinger
 - b. Opdrag fra departementet, hvor Koncernøkonomi- og Driftsafdeling er hovedsamarbejdspartneren
2. Anmodninger fra styrelsescheferne om revision og rådgivning. Området vil blive prioriteret i det omfang ressourcerne tillader det. I forhold hertil er det væsentligt, at revisionen kan operere uafhængigt af departementet og som direkte rådgiver for styrelsescheferne.

I det omfang ressourcerne tillader det, vil ressourcerne fra Forsvarsministeriets Interne Revision blive stillet til rådighed for Koncernøkonomi- og Driftsafdeling mhp. her at kunne indgå i specifikke analyseopgaver eller lignende. Dette vil ske efter direkte aftale mellem afdelingscheferne.

Forsvarsministeriets Interne Revision udarbejder årligt en revisionsplan. Revisionsplanen gælder som udgangspunkt for et år af gangen, men kan løbende justeres i løbet af året efterhånden som behov opstår. Den interne revision skal i udgangspunktet ikke gennemføre overlappende revisioner i forhold til Rigsrevisionen.

Oplæg til de obligatoriske revisioner tilvejebringes i samarbejde med Koncernøkonomi- og Driftsafdeling og godkendes indledningsvis af Departementets ledelse, inden bidrag fra Styrelserne indhentes og den samlede revisionsplan udarbejdes.

I forbindelse med udarbejdelsen af den samlede plan skal denne koordineres med Styrelserne. Oplæg til endelig revisionsplan fremsendes via Koncernstyringsdirektøren (til udtalelse) til godkendelse ved departementschefen. Planen fremlægges efterfølgende for koncernledelsen til drøftelse.

Gennemførelsen af revisionerne

Gennemførelsen af revisionshandlingerne og vurdering af konklusioner etc., sker uafhængigt af driftsorganisationen, således at erklæringer og anbefalinger fra revisionen kan fremstå som uafhængige.

Revisionsarbejdet opdeles i løbende og afsluttende årsrevisioner. De afsluttende årsrevisioner vedrører gennemgang af årsrapporter og regnskabsaflæggelse, og vil typisk finde sted på tidspunktet for årsafslutningen. De løbende revisioner finder sted i den resterende del af året.

I de afsluttende årsrevisioner lægges hovedvægten på at sikre regnskabet's rigtighed, og der lægges tillige vægt på at sikre dispositionernes retsgrundlag. Den løbende årsrevision vil typisk bestå af en række afgrænsede undersøgelser og gennemgange relateret til specifikke udvalgte emner.

En række af de løbende revisioner vil have til formål at medvirke til at sikre regnskabet's rigtighed ved at validere og efterprøve de processer som medvirker til at sikre regnskabet's oplysninger. Derudover vil hovedvægten for de løbende revisioner være på at sikre dispositionernes retsgrundlag, og i fornødent omfang medvirke til at sikre at der udvises skyldige økonomiske hensyn.

Som koncernrevision vil indsatsområderne løbende skifte i forhold til de behov som vurderes relevante, således at den bedst mulige sikring af hele koncernen opnås.

Den interne revision modtager input til revisionsopgaver fra driftsorganisationens gennemførte controlling- (gentagende løbende kontrol af faste områder) og tilsynsopgaver (opsyn, påtale og ansvar for varetagelse og udførelse af opgaver i relation til de løbende driftsopgaver), men vil ikke selv varetage faste controlling- eller tilsynsopgaver. Resultater fra revisionshandlingerne vil tilsvarende blive stillet til rådighed for gennemførelsen af controllingen og tilsynsopgaven.

Med henblik på løbende at sikre at revisionsresultaterne er mest muligt værdiskabende, sker der en orientering om status og "findings" fra pågående revisioner til departementets Koncernøkonomi- og Driftsafdeling, således at disse holdes løbende orienteret om revisionsager og orienteringerne af koncernen afstemmes med dem.

For at sikre, at revisionen kan gennemføre sit arbejde, har revisionen som hidtil adgang til alle oplysninger, dokumenter, registreringer og beholdninger m.v. som efter revisionens skøn er af betydning for revisionsarbejdet, samt ret til uhindret adgang til samtlige tjenestesteder i forbindelse med revisionsarbejdet.

Afrapportering, løbende og afsluttende

Der vil fortsat ske afrapportering med revisionsrapport af de enkelte revisioner til de respektive styrelser med kopi til Koncernøkonomi og Driftsafdelingen, ligesom en orientering vil ske til Koncernstyringskredsen hhv. -ledelsen, samt til styrelsesdirektørerne - afhængig af opdragsgiver.

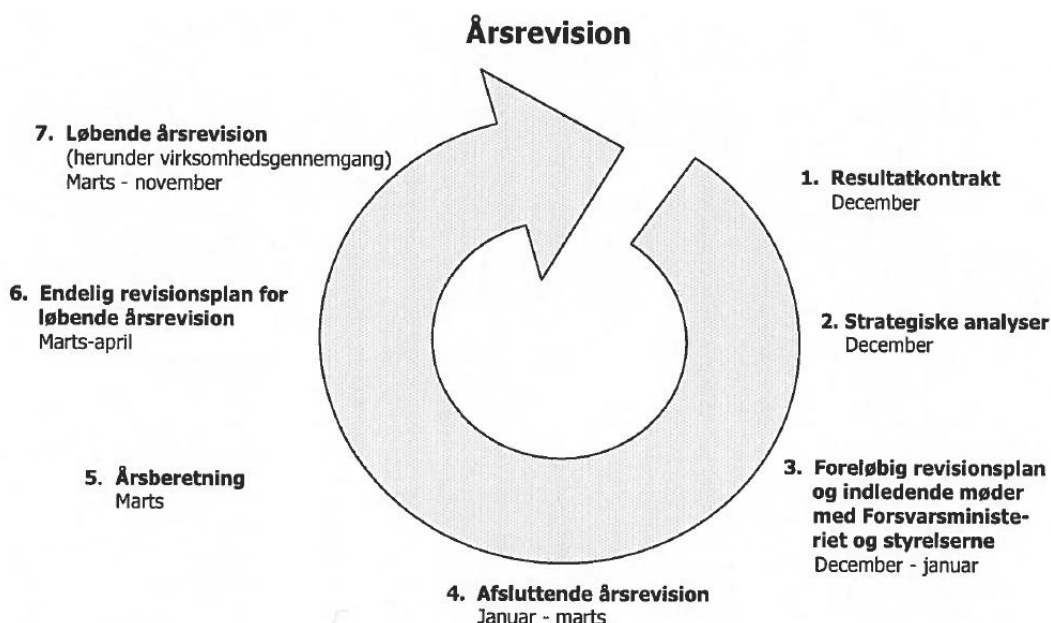
Afrapporteringen vil ske under inddragelse af Koncernøkonomi og Driftsafdelingen, der varetager den koordinerende opgave mellem Rigsrevisionen, Forsvarsministeriets Interne Revision og den forretningsmæssige del af Forsvarsministeriets Koncern.

Med ophævelsen af § 9 aftalen er der ikke længere faste krav til afrapporteringsform, hvorfor denne ikke nødvendigvis skal være i form af skriftlige afrapporteringer, men i højere grad kan være fleksibel i forhold til opdragsgivernes ønsker. Dog stiller de relevante revisionsstandarder krav til, at revisor på hensigtsmæssig måde dokumenterer sit revisionsbevis i arbejdspapirer, som omfatter oplysninger om grundlaget for planlægningen og omfanget af det udførte arbejde og revisionsresultaterne.

Årshjul for revisionen

Sammenhængen i revisionens arbejde kan illustreres i nedenstående årshjul, der også illustrerer de primære aktivitetsperioder for henholdsvis løbende og afsluttende årsrevision.

Figur 2: Årshjul

Væsentligheds- og risikovurdering af den interne revisions opgaver

Forsvarsministeriets Interne Revision benytter væsentligheds- og risikovurderinger i prioriteringen af opgaver (se bilag, vedhæftet i forlængelse af dokumentet).

BILAG. VÆSENTLIGHED OG RISIKO

Risiko og væsentlighed bruges til at identificere hvor revisionen skal sætte ind, og med hvor mange ressourcer. De to elementer er således styrende for revisionsindsatsen.

Væsentlighed

Der skelnes mellem to typer af væsentlighed:

1. Kvantitativ væsentlighed

Hvor stort et beløb drejer forholdet sig om?

2. Kvalitativ væsentlighed

Et forhold kan være væsentligt, hvis selve informationen, eller sammenhængen den indgår i har interesse for Folketinget, statsrevisorerne, Rigsrevisionen, forvaltningen eller den reviderede, hvis den berører mange mennesker, eller må formodes at have offentlighedens interesse.

Væsentlighed vedrører fejl og mangler, der kan være væsentlige for de tre revisionsaspekter:

1. Regnskabets rigtighed
2. Dispositionernes lovlighed
3. Skyldige økonomiske hensyn

En sag er væsentlig, når den er væsentlig for brugeren, d.v.s. typisk Forsvarsministeriet, Værnsfælles Forsvarskommando eller de enkelte styrelser, samt i nogle tilfælde Folketinget, statsrevisorerne, Rigsrevisionen, Finansudvalget eller Forsvarsudvalget.

En sag kan være kvalitativt væsentlig selvom den vedrører beløb der relativt set er (kvantitativt) uvæsentlig. Eksempelvis er repræsentationsomkostninger og rejseudgifter områder, hvor offentlighed og medier jævnligt udviser stor interesse i forhold til forbrug.

Det betragtes altid som væsentligt at overholde landets love og heraf afledte bestemmelser og vejledninger.

Risiko

Risici beskriver revisors vurdering af risikoen for, at der kan opstå fejlkontering / fejlbehandling. Poster der er kvantitativt væsentlige, kan have meget lav risiko eksempelvis værdipapirer og bankindeståender. Poster der er kvantitativt væsentlige, og har høj risiko, er eksempelvis varebeholdninger og materielle anlægsaktiver. Vurdering af risici beror i høj grad på revisors subjektive "mavefornemmelse".

Vurderingen baserer sig eksempelvis på, om der er stor kompleksitet på et område, da det øger risiko for fejl, om der er svage interne kontroller, da det øget risiko for fejl og besvigelser. Antallet af transaktioner har ligeledes indvirkning på risiko. Tilsvarende vil nye forhold/ændring af systemer altid medføre øgede risici - eksempelvis organisations-ændringer, nye IT-systemer, nye medarbejdere, nye love og instrukser osv.